

GAZETA PORANNA

— ILLUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 6689.

Lwów, czwartek, 26 kwietnia 1923.

Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 500 Mp. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Strzały i tony pożarów nad granicą polsko-sow.

Odgłosy powstania na Podolu i Ukrainie sowieckiej.

(Od specjalnego sprawozdawcy „Gazety Porannej”).

Podwojoczyska. (d) W związku z wypadkami nad Zbruczem, o których donosiliśmy we wczorajszej „Gazecie Porannej” wyjechał nasz specjalny korespondent celem zebrania informacji o sytuacji w państwie sowieckim.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że rząd sowieków na Ukrainie przechodzi bardzo ciężki kryzys, który nie przyczyni się do wzmożenia jego władzy.

Bardzo trudne położenie rządu sowieków, wywołane wypadkami w Rosji z powodu stracenia ks. prałata Butkiewicza ma swe dalsze następ-

stwa. Meczęńska śmierć ks. prałata dała impuls do całego szeregu wystąpień żywiołów usposobionych nieprzyjaźnie dla rządu sowieków, które korzystając z okazji, będąca znaczący swój nieprzyjazny kierunek myślenia.

Specjalny korespondent „Gazety Porannej”, który miał sposobność zetknąć się nad Zbruczem z ludźmi, przybyłymi z Bolszewiji, otrzymał informacje wskazujące bezwzględnie na

silny ruch skierowany przeciw sowieckiej władzy.

Korespondent nasz, który do pó-

żnego wieczora zabawił nad Zbruczem słyszał doskonale echa karabinowych strzałów z terytorjum sowieckiego, a na nieboskłonnie widział w kilku punktach

tony wielkich pożarów.

Wczoraj w pobliżu granicy kilkunastu ludzi usiłowało przedostać się na nasze terytorjum, jednak straż bolszewicka odpędziła ich ogniem karabinowym.

TRUP ZAMORDOWANEJ W PIĘCIU PAKIETACH.

(Do artykułu na str. 6.)

Z kolei dbają na życie polskich zakonnice.

Warszawa. Tel. wł. (m) Władze sowieckie wystąpiły znów z nowym oskarżeniem skierowanym przeciw siostron Franciszkanom prowadzącym ochronkę w jednym z kościołów polskich w Petersburgu. W ochronce tej znajdowało opiekę 150 sierot polskich. Jak donoszą z Petersburga sowiecy zamierzają postawić w stan oskarżenia p. Jabłońską i 13 siostr, między innymi Leszczyńską, Chrzanowską, Czarniecką, Zbraniecką. Akt oskarżenia ma narzucać oskarżonym siostron nale-

żenie do niezarejestrowanej kontrrewolucyjnej organizacji klasztornej, jakoteż przywłaszczenie sobie majątku państwowego dla celów kontrrewolucyjnych. Oskarżenie to jest dalszym ciągiem niszczenia zakładów wychowawczych polskich w Mikołajówce, Petersburgu i Wyborgu. Cała ta akcja kierowana jest przez p. Anwelt, stojącą na czele zakładu mirosyjskiego w sowieckim komisariacie oświaty. Materiały są dostarczane przez komunistów polskich.

9215

Do P. T. Kupców!

Zwracamy ponownie uwagę, że pasta „ERDAL” z niemieckimi napisami nie pochodzi z naszej fabryki i za jakość tejże nie odpowiadamy oraz, że posiadamy wyłączne prawo do wyrabiania pasy „ERDAL”, które uprawnia nas do sądowego konfiskowania wszystkich innych pod tą samą nazwą pojawiających się wyrobów i z którego to prawa, w szczególności co do towaru pochodzenia niemieckiego, skorzystamy.

„ERDAL” Zakłady Przemysłowe Sp. z ogr. odp.
Fabryka: Zawiercie. Centralne biura i składy: Kraków, ul. Zwierzyniecka 6.

Niemcy uległy i znów wszczynają renowania.

Z KOŃCEM TYGODNIA PRZEDŁOŻA KONKRETNE PROPOZYCJE.

Wiedeń. (PAT.) W prasie londyńskiej i paryskiej dominuje wrażenie, że Niemcy będą dążyły do porozumienia. Między Londynem i Berlinem odbywa się żywa wymiana zdań. Angielski rząd zaznaczył, że Anglja byłaby zadowolona, gdyby Niemcy przedstawiły propozycje równocześnie wszystkim państwom koalicyjnym. Rząd niemiecki niewątpliwie uwzględni życzenie Angli, wobec czego należy liczyć, że

z końcem tygodnia nastąpi przedłożenie oferty niemieckiej.

Rząd niemiecki jest zdecydowany wypłacić reparacje i dać Francji gwarancje bezpieczeństwa. Sądzą, że rząd niemiecki wystąpi ze zbiorową notą do państw koalicyjnych. Jak donosi „Petit Parisien” z Berlina, jest prawdopodobnym, że Niemcy nie wymienia dokładnie sumy reparacyjnej, lecz powołują się na swą ofertę styczniową.

**Wszechrosyjska Wystawa
Gospodarstwa Rolnego i Przemysłu Rękodzielniczego
z oddziałem zagranicznym.**

Moskwa, Sierpień — Wrzesień 1923 r.
Informacji udziela: BIURO WYSTAWY W POLSCE
Warszawa, Jasna 26, hotel „Viktorja”
pokój Nr. 4. tel. 110—49, codziennie od 11 do 2 popoł. 9185

Sojusz prawicowo-piastowy dochodzi do skutku.

Pomimo obie strony objawiają sceptycyzm.

Warszawa. Tel. wł. (m) Przez cały dzień dzisiejszy trwały obrady klubu P. S. L. Piast. Debata toczy się nad wnioskiem posła Witosa o utworzenie większości wspólnie z prawicą. Rozprawy cechuje większe podniecenie. Mimo poufności dochodzą pewne szczegóły do kucharów. Wiadomo, że za połączeniem z prawicą przemawiał poseł Dubiel i Bednarczyk. Przeciw zbliżeniu z prawicą pos. Wyżykowski. Zarówno w referacie pos. Witosa, jak i pos. Jana Dębskiego przebiegały pewne nuty wątpliwości co do jednolitego frontu obozu prawicowego wobec warunków paktu. Z referatu pos. Kiernika, który przedstawił treść paktu pomiędzy prawicą a Piastem wynika, że pakt, jeżeli chodzi o reformę rolną, nie jest korzystny dla P. S. L. Mimo to zdaje się nie ulegać wątpliwości, że klub P. S. L. zatwierdzi umowę zawartą pomiędzy p. Witosem, Kiernikiem i prawicą, i w ten sposób zostanie utworzona większość prawicowo-piastowa.

Zasługuje na uwagę fakt, że zupełnie inaczej zapatrują się pewne sfery prawicowe na tę umowę. Mianowicie jeden z posłów prawicowych w rozmowie z dziennikarzami wyraził się: prawica mając 160 posłów ma dzielić rządu po połowie z Piastem rozporządzającym tylko 70 posłami? Jest to pierwszy cios zadany jej przez p. Witosa. Prawica ma poprzestać na tekach politycznych podrzędnych — to drugi cios. P. Witos zostałby premierem i za-

pewnością sobie rozstrzygający głos nad administracją państwową, przez oddanie teki spraw wewnętrznych i czterech innych tek członkom swego klubu, za co ziemianie zapłaciłyby

swoim dobytkiem i sekwestrem. Natomiast ludność miast padłaby ofiarą drożyzny środków żywności, jaka by się rozpanoszyła, gdyby drobnymi producentami rolni poczuli bezkarność.

Zakulisowe porozumienie Piasta z klubem żydowskim.

Warszawa. Tel. wł. (m) Prasa żargonowa podaje, że prezes klubu żydowskiego pos. dr. Reich wyraził postawę Henrykowi Reizesowi specjalne podziękowanie Koła za trudny położony okolo spraw związanych z aktualną polityką żydowską. Uznanie to zostało zaprotokołowane. Z pogłoszek wynika podobno, że chodzi tu o wyrażenie wdzięczności za pokonanie numerus clausus, co pos. Reich i Reizes uskutecznił podobno w porozumieniu z przewodcami Piastowców. W związku z tem lausowano nieprawdopodobne pogłoski,

jakoby klub żydowski gotowy był do nieoficjalnego popierania przyszej większości. W zamian rzekomo obiecano żydom poparcie w przeprowadzeniu uchwały dotyczącej wyborów do gmin żydowskich i t. p. Z drugiej strony mają żydzi poprzeć stanowisko Piastowców w zakresie podatku gruntowego. Na prawicy wśród antysemitów żywiolów istnieje z tego powodu zwłaszcza co do numerus clausus oburzenie, które — jak zapewniają poinformowani — potrafią opanować przewodcy.

Polska główną gwarancją pokoju w Europie.

ENTUZJASTYCZNA OPINJA WŁOSKIEGO KORESPONDENTA.

Rzym. (AW.) Turyńska „Gazetta de Popolo“ zamieszcza artykuł swego korespondenta warszawskiego, utrzymany w tonie bardzo przychylnym dla Polski. Terytorjum Polski — pisze korespondent — jest niezmiernie urodzajne, bogate i produkcyjne, a ludność czyni poważne kroki naprzód ku postępowi i bogactwu. Polska posiada również bogactwa górnicze. O przemyśle polskim korespondent włoski wyraża się nader pochlebnie, podkreślając, iż mimo ruiny wojennej jest on obecnie na drodze do odbudowy. Autor stwierdza duch pokojowy ożywiający politykę Polski, dzięki czemu jest ona gwarancją pokoju w Europie. W za-

kończeniu korespondent nawołuje do nawiązania ścisłych stosunków gospodarczych i politycznych z Polską.

„Chliboroby“ opowiadają się przy rządzie

Warszawa. (M.) W kulisach sejmowych obiega pogłoska, o rzekomem pozyskaniu przez nowo-tworzącą się większość parlamentarną Klubu „Chliborobów“ ukraińskich. Zapytany w tej sprawie przez dziennikarzy prezes tego klubu pos. ks. Ilkow, zaprzeczył tej wiadomości, przyrzecząc oświadczyć:

„Ze swej strony pragnę stwierdzić, że Klub ukraińsko-włościański

KTO ZADECYDUJE O UPOSAŻENIU URZĘDNIKÓW.

Warszawa. (PAT.) Sejmowa komisja budżetowa, zebrana dla rozpatrzenia projektu ustawy o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych i wojskowych ukonstytuowała się, powołując na prezesa p. Smulikowskiego (P. P. S.), na wiceprezesa p. Paczkowskiego (Chrz. D.). Referat powierzono p. Manaczyńskiemu (Z. L. N.). Podkomisja uchwaliła wysłuchać opinii Centralnego Komitetu urzędników państwowych.

O BANKI DEWIZOWE.

Warszawa. (AW.) 25. bm. odbył się u ministra Grabskiego dyskusja w sprawie banków dewizowych, w której na prośby ministra weźmie również udział poseł Wierzbicki, imieniem organizacji gospodarczych, które objawiają wielkie zainteresowanie się układowaniem dalszych stosunków między bankami dewizowymi a rządem. Głównym punktem dyskusji będą świadczenia banków dewizowych na rzecz rządu.

JAK CZESI BRONIA SIĘ PRZED SPEKULACJĄ WALUTOWĄ.

Praga. (AW.) Na poniedziałkowym posiedzeniu senatu czeskiego przyjęto projekt ustawy o ochronie waluty czesko-słowackiej. Projekt przewiduje prócz kary ciężkiego więzienia od 1 do 5 lat za umyślne granie na giełdzie na zniżkę waluty czeskiej również karę pieniężną od 1000 koron czeskich do 1 miliona.

NADESLANE.

KAPIELE MORSKIE GRADO PRZY TRYJĘSCIE.

Hotel-Pensjonat „Esplanade“, Pierwszorzędny dom rodzinny, winda. Położenie bezpośrednio nad brzegiem kąpiel morskich. Pensjonat wraz z pokojem od 32—42 lirów.

Specjalne dziecinne table—d'hotel.
8853-4 Właśc. G. Müllich.

Posel Wielkiej Brytanii w Tarnopolu.

SERDECZNE PRZYJĘCIE I PODZIĘKOWANIE P. MAX MÜLLERA DLA WŁADZ.

(Od naszego korespondenta.)

Tarnopol. Tel. wł. (z) Przed kilku dniami bawił w Tarnopolu poseł angielski Max Müller, który przy był w towarzystwie kilku urzędników ambasady angielskiej, konsula angielskiego we Lwowie p. Whiteheada i prezesa lwowskiej dyrekcji kolei p. Barwicza.

Przyjazd ambasadora angielskiego do Tarnopola wywołał w tutajszych sferach dużą sensację, a zwłaszcza w sferach ruskich, które łączą ten fakt ze znanym rozstrzygnięciem Rady ambasadorów w Paryżu.

Na dworcu kolejowym był obecny wojewoda Zawistowski ze sztabem urzędników wszystkich dyktacji. Posel angielski zwiedził miasto, poczem przyjął zaproszenie na obiad wydany na jego cześć przez miasto Tarnopol. Przyjęcie odbyło się w hotelu Pentscherta. Pierwsze przemówienie wygłosił po polsku

prezydent miasta p. Lendowicz, następnie mówił Rusin dr. Czykaluk i adwokat dr. Welsicht, który podkreślił, że mówi jako przedstawiciel żydów będących organiczną częścią narodu polskiego. Dalej przemawiali ks. kanonik Jelowicki z Trembowli po francusku i dr. Mazurek po angielsku.

Ambasador Müller w bardzo serdecznych słowach dziękował za przyjęcie, poczem wojewoda Zawistowski pożegnał go na dworcu kolejowym.

Posel Müller nie ukrywał radości z powodu serdecznego przyjęcia przez miasto Tarnopol, zaznaczając równocześnie uznanie dla wojewody Zawistowskiego, jako szefa administracji.

Dziś p. Maks Müller nadesłał na ręce wojewody telegram z podziękowaniem dla mieszkańców miasta za serdeczną gościnę.

Ameryka uznała granice wsch. Polski

lecz Niemcy nie chcą nic wiedzieć o tem.

Warszawa. Tel. wł. (m) Cała prasa niemiecka zarówno prawicowa, liberalna, jak i lewicowa pominięły zupełnie milczeniem fakt przyjęcia do wiadomości przez Stary Zjednoczone uznania sprawy granic wschodnich Polski. Prasa niemiecka nie zamieściła ani doniesień agencji

prasowych, ani też komunikatów polskich w tej sprawie. Jeżeli się zważy, że prasa niemiecka co do spraw polityki zagranicznej stale postępuje w myśl otrzymywanych dyrektyw swego rządu, to ten bojkot ze strony prasy niemieckiej jest bardzo charakterystyczny.

Pogłoski o zbrojnej akcji Francji przeciw Turkom.

RZĄD FRANCUSKI DEMENTUJE JE JAKO BEZPODSTAWNE.

Warszawa. Tel. wł. (m). Z Londynu sygnalizują, że Francja postanowiła wystąpić wobec Turcji z żądaniem oddania pod dyskusję amerykańskiej koncesji Cestora. W razie odmowy Francja zdecydowana jest uciec się do akcji zbrojnej. — Pierwszym krokiem byłoby zajęcie Smyrny przy pomocy armii i floty. Specjalne oddziały wojskowe pod

dowództwem oficerów francuskich miałyby zająć Trację. W związku z tem znajduje się nominacja gen. Weyganda na stanowisko komisarza w Syrii. Dodać należy, że na Quasi d'Orsay oświadczone dziennikarzom, że wiadomości te są pozbawione wszelkich podstaw i nie wiadomo z jakich źródeł przedostały się do prasy angielskiej.

Grozi nam zagłada — o ile się nie ockniemy.

Memento zjazdu chemików dla społeczeństwa.

PAŃSTWO WSPÓLCZESNE BEZ PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO JEST WYDANE NA LUP WROGA. WOJNA PRZYSZŁOŚCI BĘDZIE WOJNA GAZÓW I ŚRODKÓW WYBUCHOWYCH. — A TYMCZASEM NASZ PRZEMYSŁ CHEMICZNY ZAMIERA, NASI CHEMICY NIE MAJĄ Z CZEGO ŻYC!

Z ustaniem wojny światowej, która technikę środków zniszczenia doprowadziła do niesłychanego rozwoju, nie ustaje bynajmniej praca w laboratoriach chemicznych. Setki uczonych głowi się nad wymyśleniem coraz nowych i coraz bardziej niszczycielskich materiałów. Rzecz oczywista, że niby pobite i niby rozbrojone Niemcy, straciwszy flotę i armaty, zabrały się w milczeniu, lecz intensywnie, do pracy w tym kierunku, a dzięki znakomitym uczonym i świetnemu przemysłowi chemicznemu, bezwzględnie doszły już do wspaniałych rezultatów w zakresie obmyślenia

porumiającej śmierci dla wrogów w przyszłej wojnie. Znajac systematycznie, zimne okrucieństwo niemieckie — możemy być pewni, że wróg ten nie zawahałby się z całą bezwzględnością zgładzić z powierzchni ziemi całe miasta i armie, o ile przyszłoby do nowej wojny.

Słusznie budzą się już dziś obawy przed okropnościami przyszłej wojny.

Wszak będzie to w dosłownym znaczeniu wojna chemiczna, polegająca na stosowaniu najnowszych, piorunujących działających gazów trujących. Wystarczy — jak twierdzą fachowe pisma zagraniczne — aby eskadra lotnicza zaopatrzona w śmiertelne pociski gazowe wykonała

w ciszy nocnej atak na miasto nieprzyjacielskie wówczas obudzą się tysiączne rzesze nieszczęśliwych mieszkańców po to tylko, aby spostrzedz, iż umierają.

To też zrozumiałem jest, iż wogóle wszystkie państwa starają się obecnie rozszerzyć do najwyższych granic przemysł chemiczny, który stanowiąc będzie czynnik pierwszorzędnej wagi w najbliższej przyszłości.

I u nas zwrócono baczną uwagę na to zagadnienie.

Na odbytym onegdaj w Warszawie pierwszym zjeździe uczonych polskich z dziedziny chemii i fizyki poddano sprawie tę wyczerpującym debatom. W blisko 100 referatach opracowanych starannie i drobiazgowo, wykazano, iż państwo, które nie ma i nie stworzy swego rodzimego przemysłu chemicznego

nie wytrzyma próby ogniowej w przyszłych zapasach narodów.

Zjazd zakończono szeregami uchwał, z których najważniejsza powinna wryć się w pamięć każdego obywatela polskiego:

„Pierwszy zjazd chemików polskich poczyna się do obowiązku ostrzec Rząd i społeczeństwo przed niebezpieczeństwem całkowitego zaniku samodzielných badań naukowych i niemożności

kształcenia młodzieży w zawodzie chemicznym. Zapobiec temu może w najbliższym czasie zbudowanie instytutów chemicznych w Warszawie i Poznaniu, oraz wydatne zasilenie istniejących pracowni chemicznych, którym z powodu braku środków grozi dziś zupełna zagłada”.

Rozwój przemysłu chemicznego —

to najpewniejsze zabezpieczenie przyszłości bytu państwowego. Czas już najwyższy, aby społeczeństwo ocknęło się z apatii i zrozumiało, że wysiłek miłośni i ofiara krwi nie wystarczą dla obrony kraju przed ewentualną zagładą. Przyjść tu musi z pomocą ofiarna i oparta przez społeczeństwo praca chemika polskiego!

Olbrzymi magazyn fałszywych banknotów polskich.

Wiedeń. (PAT.) Jak donosi „Die Stunde“, prezydentem policji w Frankfurcie n. M. zawiadomilo policję wiedeńską, iż na dworcu kolejowym w magazynie pakunkowym wykryto kufer, w którym było 3.735 sztuk

fałszywych dziesięciotysiączek polskich. Kufer stanowił własność niejakiego Sarrady, który był wysłany przez fałszerzy banknotów celem puszczania w obieg fałszywych polskich dziesięciotysiączek.

Pożyczka złota w obrocie giełdowym.

Warszawa. (AW.) W najbliższym czasie pożyczka złota znajdzie się na giełdzie. Jak się dowiadujemy minister skarbu wyraził już swą zgodę na wprowadzenie tej pożyczki na giełdę, gdzie uzyska ona kurs ułatwiający jej lombardowanie w P.

K. K. P.

Warszawa. (AW.) P. K. K. P. otrzymała upoważnienie do sprzedaży bonów złotych. Będą one mogły korzystać z przywileju zastawu w P. K. K. P. do wysokości 75% wartości.

Bony złote zamiast obcych walut!

Warszawa. (PAT.) Między publicznością znajdują się znaczne zapasy walut wysoko-wartościowych, nabytych w obawie przed dalszym spadkiem marki polskiej. Pełne zabezpieczenie przed spadkiem waluty dają 6% bony złote, które cieszą się wielkim pokupem. — Przechowywanie więc walut obcych jest zupełnie niepotrzebne. Winne one czempredzel być skonwertowane na bony złote.

P. K. K. P. przyznaje z upoważnienia min. skarbu nabywcom 6% bonów złotych skarbowych za waluty wysoko-wartościowe, do których zalicza się dolary, funty szterlingi, franki szwajcarskie, guldeny holenderskie i korony skandynawskie następujące znaczne

ulgi:

1) Skup przedterminowy 6% bonów złotych w ten sposób nabytych bez ograniczenia sumy. 2) Udzielenie pod ich zabezpieczenie na rachunek otwartego kredytu w każdej chwili pożyczki we-

Wiosna zastanie Lwów w szacie zieleni choć brak funduszy na niezbędne adaptacje.

DZIĘKI WYTEŻONEJ PRACY DYREKTORA OGRODÓW MIEJSKICH BĘDIEMY MIELI MOC ZIELENI I KWIATÓW.

(p.) Lwów szczycił się od dawna dumną nazwą „miasta ogrodów“, mając liczne plantacje i parki. Jednakowoż trudności finansowe lat powojennych i w tej dziedzinie odbijają się fatalnie, jak to odbyło w poniedziałek

posiedzenie komisji plantacyjnej wykażało.

Dotychczas wskutek niezmordowanej pracy i starań dyrektora Piątkowskiego, plantacje nasze zdołały się wydzignąć ze straszego zniszczenia, jakim uległy w czasie inwazji ukraińskiej.

Jednakowoż najintensywniejsze starania i najlepsze chęci kierownika i personelu, który choć licho płatny również pracuje z całym zaparciem się, nie pomoga, jeśli brakuje funduszy na przedsięwzięcie najpotrzebniejszych prac.

Przedstawił to jasno i bez ogródek na onegdajszym posiedzeniu dyr. Piątkowski. Kwota wstawiona w budżecie miejskim na utrzymanie plantacji jest tak śmiesznie mała,

że nie można myśleć o przeprowadzeniu najpotrzebniejszych robót.

Jako jaskrawy przykład można przytoczyć, że na założenie trawnika koło kościoła św. Elżbiety figuruje w budżecie kwota... 10.000 Mk., podczas gdy na samo nasienie trawy trzeba około pół miliona.

Drugą pozycją przykładowo nie wystarczającą jest kwota 100.000 Mk. na konserwację kopca Unji Lubelskiej, który znajduje się w stanie krytycznym, co może grozić niebezpieczeństwem obsunięcia się.

Mimo skromnych funduszy zarząd plantacji dokonał w roku sprawozdawczym szereg następujących prac:

dle miernika złotego do wysokości 75% wartości nominalnej wedle kursu dnia. 3) Udzielenie kredytu na oprocentowanie 7 od 100 rocznie.

Celem zapobieżenia nadużyciom, skup przedterminowy, oraz udzielenie pożyczki na rachunek otwartego kredytu pod zastaw 6% bonów, skarbowych, nabytych za waluty pełnowartościowe, dokonywane będzie tylko przez ten oddział, w którym przeprowadzono sukcesję.

Brylanty sowieckie w zastawie u Polaki.

Warszawa. (M.) Rząd sowiecki czyni starania u Rządu polskiego w sprawie prolongaty terminu sprzedaży brylantów i kosztowności carskich, które zostały złożone jako zastaw na należne Polsce sumy z tytułu postanowień traktatu Ryskiego. Kosztowności te szacują na 15 milionów rb. złotych. Termin tego zastawu upływał dnia 15 bm. Sprawa ewentualnej prolongaty omawiana będzie na najbliższym posiedzeniu Komitetu politycznego Rady Ministrów.

CZEGO WŁAŚCIWIE CHCA?

Warszawa. Tel. wł. (m). „Voss. Ztg.“ przyłącza się do prasy nacjonalistycznej i atakuje Polskę za rzekome naruszenie układu genewskiego odnośnie do G. Śląska. — „Voss. Zeitung“ w wiadomości z Wrocławia rozpłaszcza plotki, jakoby w Katowicach miały się odbyć jakieś nowe konferencje „o bardzo niepokojącym charakterze, a to przy poparciu rządu polskiego“. Dziennik domaga się energicznej interwencji Calondera i grozi, że w razie, gdyby interwencja ta nie nastąpiła, rola Calondera straciłaby rację bytu.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

DRA I. URICHA i FR. URICHA
Kopernika 12, ord od godz. 9—1 i od
godz. 3 6. 2588

KIEROWNIKA SKLEPU

poszukuje pierwszorzędna nowo otworzona firma za nadzwyczajnym wynagrodzeniem zdolnego rutynowanego, starszego Pana, w wieku 30—40 lat, który już dłuższy czas jako kierownik w dziale konfekcji sukieniczej lub galanterji był czynnym. Oferty pisemne pod »STAŁA POSADA« do Biura dzienników Scherera, Pasaż Hausmanna. 2.73

LEON APPEL i Ska we Lwowie, ul. Legjonów I. 1

Tel. 458.

Adres telegr. Optyka Lwów.

polecają:

OKULARY, CWIKIERY,

od najtańszych do najdroższych we wszelkich rodzajach o szklach Zeissa, Buscha, Goerza,

LORNETKI POŁOWE i TEATRALNE

o pierwszorzędnych markach. — Zamówienia z prowincji skutecznia się odwrotnie. 9026-3

Dwie Serje NARAZ Książę gór

w głównej roli

HARRY PEEL

we czwartek
26 kwietnia

W APOLLO

2985

Młociani komuniści skazani na więzienie.

AERSCHDÖRFER DOSTAŁ 3 LATA, A STEINÓWNA 10 MIES. CIĘŻKIEGO WIEZIENIA.

(—) W drugim dniu rozprawy przesłuchano wczoraj kilku świadków, poczem odczytywano akta sądowe. Liczne wnioski prokuratora, jak i obrońców trybunał odrzucił i przewodniczący trybunału sędzia okr. Angielski zamknął postępowanie dowodowe.

Następnie prokurator dr. Landau w świetnym przemówieniu scharakteryzował winę oskarżonych.

Po przerwie obiadowej wygłosili przemówienia obrońcy dr. Kibitz i dr. Hankiewicz. Następnie zabrał głos osk. Herschdörfer. Mówił długo i prowokacyjnie. I to wrażenie dobre, które pozostało w sali po przemowach obrońców, a nawet prokuratora — rozwiła się. Oskarżony pisał na wszystko, na swoją rodzinę, pochodzenie i nawet nie szczędził własnych obrońców.

Pytanie główne, odnośnie do oskarżonego Herschdörfera w kierunku zbro-

dni zdrady głównej z § 58 ust. kar., sędziowie przysięgli zatwierdzili 8 głosami, a odnośnie do osk. Steinówny pytanie w kierunku zbrodni zdrady głównej jednogłośnie zaprzeczyli, natomiast jednogłośnie zatwierdzili winę jej w kierunku zbrodni zaburzenia spokoju publicznego z § 65 ust. kar.

Na podstawie takiego werdyktu trybunał skazał, przy uwzględnieniu licznych okoliczności łagodzących, osk. Wilhelma Herschdörfera na 3 lata, a Chale Steinówną na 10 miesięcy ciężkiego więzienia z obstrzeżeniami. Zasadzonym wyliczono do kary 5-miesięczny areszt śledczy.

Obrońcy zastrzegli sobie 3 dni do namysłu. Herschdörfer przyjął wyrok obojętnie, na Steinównę znać było wzruszenie. Wyrok ogłoszono wczoraj o godz. 10.30 w nocy.

Wielki sędzia...

Salwy śmiechu wywołuje „PAT i PATACHON”

„Jeden krótki, drugi długi” 2957

KINO LEW.

E. JANNINGS

odtwórca roli „Apasza” w „Hrabinie Paryża” wystąpi w gł. roli jako apasza z genialną partnerką M. LANNER

COLOMBINA

wspaniały sensacyjny dramat w 6 akt (jednoserj.). Mistrzowska gra i znakomite typy.

Następny program w KINIE LEW. 2984

Umarłych można wskrzesić do życia!

NAJNOWSZY WYNALEZEK W DZIEDZINIE MEDYCyny.

(p) Dr. Józef Crile, szef amerykańskiej misji medycznej we Francji, komunikuje obecnie światowi uczonemu swój sensacyjny wynalazek. Dr. Crile utrzymuje mianowicie, że

posiada sposób przywracania do życia umarłych

za pomocą wynalezionego przez siebie rozrworu, który wstrzykuje się zmarłemu bezpośrednio w tkanki sercowe.

Wynalazca ofiarowuje się wykazać prawdziwość swego twierdzenia przez doświadczenie uczynione na ciele pierw-

szego skazańca, który będzie stracony za pomocą prądu elektrycznego.

Przypuścić należy, że jeżeli rząd amerykański zgodzi się na ten eksperyment, a skazaniec istotnie po wykonaniu na nim egzekucji, zostanie dzięki wynalazkowi dra Crilego przywrócony do życia, to zostanie on już ulaskawiony, gdyż duch nowoczesnego ustawodawstwa nie pozwoliłby chyba na zadanie jednemu człowiekowi dwukrotnej śmierci.

Straszna tragedia chorego robotnika.

Warszawa. Tel. wł. (m) W pewnej piekarni warszawskiej rozegrał się wczoraj wieczorem jeden z coraz częstszych w ostatnich czasach dramatów życiowych. 42-letni, ekspedienta Krzywickiego znaleziono w postaci kłęzącej wiszącego na fartuchu. Domownicy zdjęli nieszczęśliwego i zastosowali natychmiastowe środki ratunku, lecz mimo usilnych zabiegów nie zdołano go doprowadzić do życia. Obok samobójcy znaleziono wyprowadzoną butel-

kę jodyny i spirytusu denaturowanego do palenia. Nieszczęśliwy popełnił więc podwójne samobójstwo, najpierw otrul się, a następnie po wzięciu. Przyczyną wstępującą kroku była długotrwała choroba weneryczna połączona z chorobą nerak. Chory pragnął się leczyć. Jeszcze w ubiegłą sobotę był w szpitalu, gdzie zażądano od niego przeszło pół miliona marek za leczenie, którego to sumy nie posiadał.

Gdy krew cygańska się zagrzeje.

11 ZŁODZIEJI SAMYCH HORNIAKÓW. — LATA OSIEDLENIA NIE STEPIŁY INSTYNKTU ZŁODZIEJSKIEGO.

(—) Od szeregu miesięcy jakaś szajka złodziejska była plagą ludności w okolicy Sambora. Straty obliczono na 30 milionów mk.

Dopiero w ostatnich dniach udało się ująć przywódcę szajki złod. w osobie Romana Horniaka. Należało do niej jeszcze 8 Horniaków płci męskiej, 3 płci

żeńskie i 12 złodziei innych rodzin. Obecnie już całe towarzystwo jest pod kluczem.

Banda ta, licząca 24 osób, mieszkała we wsi Wanowicach i stąd wyjeżdżała do sąsiednich wsi na kradzieże. Cyganie ci osiedli w tej wsi już od kilkudziesięciu lat.

Powiesił się, gdyż Zosia go obija.

(—) W Nawarji, koło Lwowa, powiesił się przed kilku dniami 20-letni Stanisław N., parobczak u miejscowego rz. kat. proboszcza.

Właściwej przyczyny samobójstwa

na razie ustalić nie zdołano, a jedynie panuje ogólne przekonanie, że dokonał tego kroku z rozpaczy po obliczu go przez gospodynię księdza proboszcza p. Zosię.

Niewierna Tosia i zazdrosny Piotr

czyli gra wiejskich namiętności.

PODPALA, SIEDZI W KRYMINALE, STRZELA DO RYWAŁA I — ZNÓW IDZIE DO KRYMINAŁU.

(—) W Sknówie pod Lwowem utrzymywał 28-letni parobczak Piotr Hała od dłuższego czasu stosunek miłosny z Antoniną Mandziuk. Dziewczyzna, po przyjeździe na świat dziecka, przestała Hałę obdarzać względami.

To było też podłożem zemsty, która kielkować zaczęła w sercu zakochanego parobczaka. Hała naprzód podłożył ogień pod dom jej rodziców. Jednakowoż pożar ugaszono, a mściwy kochanek poszedł do kryminału.

Przesiedział kilkanaście tygodni w więzieniu, poczem z braku konkretnego dowodu winy puszczono go na wolność. Wróciwszy do wsi, zastał już tutaj kawalera, Jana Folca, który czynił starania o poślubienie Mandziukówny. Zemsta wzbudziła więc na nowo w sercu zdradzonego kawalera... Dobrawszy sobie do pomocy dwóch kompanów chciał obić rywala na plebanii, gdy ten poszedł zamówić zapowiedzi. Przestrzeżony jednak wczas Folca ukrył się i uniknął obicia.

Ale Hała nie zaniechał swego planu i wobec sąsiadów wygrażał się, że Folc „trupem poleży, lub mu kizki wypuści”.

Ze słów tych nie wyrzekł na wiatr, zaświadczyły o tem trzy strzały rewolwerowe, które padły onegdajszego wieczoru przez okno do mieszkania Folcy. Na szczęście strzały chybiły, a mściwego kochanka wraz z dwoma „pomocnikami”, Michałem Bryśdowem i Romanem Pałuchą aresztowano i odtawiono do sądu we Lwowie.

Kronika.

Lwów, 25. kwietnia.

Marsz. Foch we Lwowie.

Program pobytu marszałka Focha we Lwowie jest następujący: W piątek 11. maja o godz. 8.55 przyjazd do Lwowa i powitanie przez wojewodę, o godz. 13 śniadanie u inspektora armii, o godz. 20.30 obiad w ratuszu, o godz. 22 raut u wojewody, o godz. 23.30 odjazd do Krakowa i oficjalne pożegnanie na dworcu.

ZNAKOMITY PRZYJACIEL POLSKI EMIL BOURGEOIS.

W związku z przyjazdem do Lwowa profesora Emila Bourgeois (we czwartek 26. bm.) otrzymujemy ze sfer uniwersyteckich, oraz Tow. Przyjaciół Francji następujące informacje:

P. Emil Bourgeois, profesor Sor-

bony, którego odczyty „o 6 etapach podboju pruskiego przed r. 1914” urządziła we Lwowie Tow. Przyjaciół Francji pod protektoratem senatu uniwersyteckiego Jana Kazimierza (26. i 27. kwietnia o godz. 6 w auli uniwersyteckiej, ul. Marszałkowska), należy do uczonych francuskich, cieszących się największą powagą i wpływami.

Podróż prof. Bourgeois do Polski może przynieść sprawie naszej nieocenione korzyści. Jest on bowiem jednym z najbardziej wpływowych liberałów francuskich, w opinii których Polska może jeszcze nie jest dość znana i uznana jako jeden z głównych czynników pokoju europejskiego. Jego wpływ na konieczną reformę nauczania w szkołach francuskich historii i geografii Polski, wedle wyników bezstronnych badań współczesnych może być rozstrzygającym. W końcu zebranie materiałów historycznych o Polsce obecnej może mieć dla nas poważne znaczenie w nauce europejskiej, tak często stroniąco lub niedokładnie o-

Ile jest samochodów na świecie?

NAJWIECEJ AUTOBUSÓW POSIADAJĄ STANY ZJEDNOCZONE. — ROZWÓJ LOKOMOCJI SAMOCHODOWEJ W POLSCE.

XX. wiek obok rozmaitych cudów techniki, przyniósł olbrzymi rozwój świetnego środka lokomocji, jakim jest automobilizm.

Liczba samochodów, zwłaszcza w ostatnich kilku latach wzrosła nieopowiedzianie. Jak podaje najnowsza statystyka amerykańska, z końcem roku 1922 krążyło po ziemi 15 milionów wozów samochodowych. — Oczywiście w sumie tej olbrzymi udział mają Stany Zjednoczone, które same posiadają przeszło 12 milionów autobusów.

Inne państwa posiadają następujące cyfry: Anglia 550 tysięcy, Kanada 487 tys., Francja 290 tys., Niemcy 126 tys., Austria 97 tys., Argentyna 90 tys., Włochy 65 tys.

Byłoby rzeczą wielce ciekawą stwierdzić statystycznie, w jakim procencie do automobilizmu światowego pozostaje Polska i jaką cyfrą samochodów rozporządza dziś nasze państwo, jak wiadomo bowiem, i u nas w ostatnim czasie datuje się niezwykle rozwój tego wygodnego środka komunikacji.

Baczność przed samowolnymi „inwalidami”. Koło lwowskie Związku inwalidów ostrzega wszystkich przed rzekomymi „inwalidami”, którzy nabożną rozmaite instytucje, starając się wyłudzić datki. Jeśli więc osobnik taki nie posiada legitymacji wyraźnie stwierdzającej, iż jest członkiem wydziału Związku, upoważnionym do delegacji czy interwencji imieniem Związku, należy bezwarunkowo oddać go w ręce policji.

Wypadek kolejowy. Onegdaj o godzinie 16 min. 30 w powrocie z Ozydowa do Zabłociec wykołoseł się z niemożonością przyczyny auto szynowe. Wypadkowi uległ podczas wyskakiwania z auta kolejarz w Zabłocicach Baga, który doznał złamania kości pachowej i pomocnik szofera Skiba w Brodach złamał lewą nogę powyżej kolana. Inż. Długiewicz i szofer, którzy

„JAWOR” — POLSKA FABRYKA WYROBÓW STOLARSKICH

Spółka z ogr. odp.

— LWÓW, ul. Kochanowskiego l. 4. — wyrabia różne urządzenia domowe, w składach fabryki ma na sprzedaż sypialnie, jadalnie, biurowe urządzenia itp. po cenach fabrycznych — wykonanie solidne. 8782

Jak się odbudowują nasze miasta.

Z dziejów odbudowy Stanisławowa.

(Od korespondenta „Gazety Porannej“).

Stanisławów, 24. kwietnia. (st) Odbudowa Stanisławowa, który podczas operacji wojennych uległ wielkiemu zniszczeniu, mimo usilnych starań Zarządu miasta postępuje bardzo powoli, a to z powodu niemożności otrzymania odpowiednich kredytów i pożyczek. Jeszcze przed wojną rozpoczęła się odbudowa szkoły powszechnej: żeńskiej i męskiej przy ul. Matejki, a na wykończenie jej dopiero w jesieni 1922 r. otrzymał Zarząd miasta 60 milionów z kredytów państwowych, zaś w tym roku 30 milionów, z oznaczając równocześnie, iż z łącznej tej sumy 45 milionów przyznanych jest jako długoterminowa pożyczka zwrotna. Wedle kosztorysów doprowadzenie budowy pod dach i przeszkodzenie niszczeniu się murów ma kosztować 300 milionów, czy jednak znajdują się odpowiednie fundusze, narazie niewiadomo. Za poprzednio uzyskane 90 milionów zakupiono już materiały, który czeka użytkowania, przyczem Zarząd miasta mógłby podczas budowy zatrudnić wielką ilość bezrobotnych. Miejsce Rada Szkolna Pow., a specjalnie p. insp. Furmankiewicz, wraz z lwowskim Kuratorem Szkolnym popierają całą akcję, która oby jak najprędzej doszła do skutku, gdyż koszty budowy z każdym dniem wzrasta, a dzieci szkolne nie mają dostatecznego pomieszczenia.

Równocześnie wprost piekąca jest sprawa remontu ratusza, w którym części drewniane zostały zjedzone przez grzyb i robaka. Kosztorys odbudowy zrobiony w tym miesiącu wynosi 536 milionów 350 tysięcy mk. Czy i kiedy otrzyma miasto na to odpowiedni kredyt, trudno przewidzieć, w każdym razie stwierdzamy fakt, że Komisariat Pol. Państwowej urzęduje w ratuszu z narażeniem własnego życia.

Zniszczona skutkiem działań wojennych rzeźnia miejska została już częściowo odbudowana i uruchomiona kosztem 30 milionów, z których połowę otrzymał Zarząd miasta jako długotermin-

nową pożyczkę hipoteczną od Państw. Banku Odbudowy we Lwowie, druga zaś zmuszony był wyłożyć sam, ze szkoda ponieka dla innych działów administracyjnych. Montowanie światła elektrycznego z własną stacją jest już na skończeniu, na dopełnienie reszty natomiast brak na razie kredytów. To samo ma się z odbudową domu dla starców i kalek, również przez wojnę zniszczonego. Jeszcze na wiosnę 1922 r. rozpoczął Zarząd miasta starania o kredyt, a otrzymał od Państw. Banku odbudowy dopiero z końcem marca 1923 r. 40 mil. pożyczki hipotecznej, gdy kosztorys wynosił jeszcze w styczniu br. 220 mil. Jeden budynek domu starców i kalek

odnowiono już i urządzono w nim kilka mieszkań dla urzędników Województwa. Zarząd miasta wogóle nosi się z zamiarem adoptowania całego gmachu na mieszkania, by w ten sposób ulżyć fatalnej nędzy mieszkaniowej.

Co do ulic, które są niezwykle zniszczone, to dotychczas przedsięwzięto z własnych funduszy naprawę ul. Lipowej, tej najpiękniejszej z ulic Stanisławowa, rząd natomiast uskuteczni brukowanie ul. Sapieżyńskiej. Kosztorys dalszych prac wynosi 2,251,176.800 mk. O kredyt na tę sumę stara się Zarząd miasta w Ministerstwie robót publ. Czy ją jednak otrzyma i kiedy niewiadomo.

Kapelusz kłoszowy z czarnej koronki tiulowej, która swym szerokim wolutem osłania twarz na kształt wodu. Spód główki i opaska ze srebrnej tkaniny.

skiemu selskianowe futro, wartości 5 milionów mkp.

(—). Zachciało się im spać pod pierzyną. Wczoraj przyłapano Marię Debrowską, r. Dydyk i Marię Komendacką na kradzieży z ganku mieszkania Kaz. Rajmańskiego przy ul. Winc. Pola 4. Pierzyny, wartości 900.000 mkp. Obie złodziejki oddano w ręce policji.

Z ZIEMI STANISŁAWOWSKIEJ.

Podatek od widowisk. Zarząd m. Stanisławowa uchwalil 10. marca nowy statut podatków od widowisk, a to: 40% dla kabaretów, kin, cyrków i zapasów artystycznych, zaś 10% od wszystkich innych przedstawień i zabaw tanecznych. Równocześnie postanowiono opodatkować ryczałtowo wszelkie biliardy. Zwolnień żadnych nie udziela się, z wyjątkiem przedstawień szkolnych i na cele dobroczynne (bez zabaw tanecznych, dalej wolne są od podatku wszelkiego rodzaju gry sportowe, wieczorki reprezentacyjne władz i urzędów, bez wstępów i płatnego bufetu, a wreszcie widowiska urządzone przez władze państwowe.

Nowy przycyasek do kroniki dziełobójstwa. Sabina Jaciów, służąca kierownika szkoły w Markowcach p. Jana Stogi została matką, a bójce się strasy służy, owineła noworodka szybko w prześcieradło i wyniosła na podwórze, położyła pod oknem. W dwa dni później przybyła piechota do Stanisławowa, gdzie już na nią oczekiwała policja, która oddała ją do aresztów sądowych jako obwinioną o zbrodnię dziełobójstwa.

Mianowania w kolejniectwie. Oficjantki Kerekjarto Józefina, Krasniańska Wacława, Henis Helena, Rków Maria, Rudkowska Leontyna i Pollak Maria zostały zamianowane asyistentkami, a manpuhantki: Zanfil Teresa, Iwanek Olga, Tymków Katarzyna Kazimiera, Luczko Helena, Kalinka Maria Anna, Żywiecka Maria i Fichtel Ewa oficjantkami przy dyrekcji kolei państw. w Stanisławowie.

Z KRAJU.

Polski pomnik „nieznanego żołnierza“. Na posiedzeniu zarządu Twa „Zalobnego Krzyża“ uchwalono zwrócić się do ministerstwa robót publicznych z inicjatywą zbudowania pomnika „Polskiego Nieznanego Żołnierza“.

Bank „cukrowy“ w Warszawie. 160 cukierników polskich, oraz 36 fabryk czekolady i cukrów w Warszawie założyli wspólny bank i centralną hurtownię, finansowaną przez tenże Bank. Celem jest omówienie drogiego pośrednictwa.

Okropny czyn bandytów warszawskich. Warszawskie więzienie w Mokotowie było wczoraj widownią niesłychanej zbrodni. Trzej więźniowie: A. Nideszko, A. Debicki i F. Nowicki zatrudnieni w piekarni więziennej rzucili się do ucieczki i zamordowali w ohydny sposób naderzaniem siekierą trzech dozorców, usiłujących stanąć im na przeszkodzie. Bandyci zbiegli w niewiadomym kierunku.

Otwarcie instytutu przyrodolecniczego w Warszawie nastąpiło onegdaj. Instytut wyposażony jest w najnowsze zdobycze naukowe i techniczne.

Natfok placacych podatki. Warszawska Kasa miejska obciążona jest nadmiarem pracy z powodu napływu płatników podatkowych. Przeciętnie codzień około 3.500 ludzi uiszczą opłaty podatkowe.

Wydzierżawienie Brygidek. (m). Na ostatnim posiedzeniu Sejmu posłowie prawicowi wnieśli interpelację w sprawie wydzierżawienia na lat 90 t. zw. gmachu Brygidek we Lwowie, rzekomo na cele partyjne.

Sprzeżka przyczyna samobójstwa. 29-letnia Z. Myczkowska, nauczycielka w Janiszkowicach (starostwo puławskie) posprzeżawszy się z bratem odebrała sobie życie wystrzałem z rewolweru w serce.

Zamordowanie posterunkowego. Na szosie między Kobylinem a Stefanowem (w Kongresówce) jacyś nieznanymi sprawcy zamordowali w ohydny sposób st. posterunkowego W. Kusidela, rozpiatawszy mu głowę.

Wyraźny brak koleżeństwa. Obszar dworski Babin pow. Kahuś własność p. Rozwadowskiego zatrudnia w swych dobrach kilkudziesięciu robotników w poczet których przyjął ub. m. niejakiego Stefana Ostrowskiego. Ten zapoznawszy się w krótkim czasie ze stosunkami lokalnymi okradł bezlitośnie kilku biednych swoich kolegów z bliziny i garderoby na łączną wartość 3 miliony mk. Ujęty, próbował uciec i wskoczył nawet do wezbranej rzeki, lecz wyciągnięto go z wody i z tryumfem zaprowadzono na posterunek policji państwowej.

Babela ma szczęście. W listopadzie ub. roku włamano się do mieszkania Babci Nadler w Śniatynie i skradziono jej garderobę wart. ówczesnej 365.000 mk. Sprawcy tej kradzieży w osobie Jana Sochy tamt. mieszkańca. aresztowała przed kilkoma dniami ekspozytura śledcza w Kołomyż i wraz z częścią pochodzących z kradzieży rzeczy oddała do sądu.

(—). Noworodek w strumieniu. Onegdaj znaleziono w strumieniu, przepływającym koło Doliny zwłoki około 3-miesięcznego noworodka płci męskiej. Zwłoki były owinięte w białą poduszkę owianą białoniebieskim sznurkiem. Za matką wszczęto poszukiwania.

ZE ŚWIATA.

Bandyci z karabinami koło Chocima. Onegdaj rano zjawilo się w pobliżu Chocima 12 w uniformy przebranych Indywiduów zaopatrzonych w rewolwery i w maszyny karabinowe i obrabowali tam bardzo wiele wieśniaków, poczem się oddali. Bandyci tego samego dnia

na gościńcu napadli na podróżnych i obrabowali ich doszczętnie z obrzynieją gotówki, a potem zawlekli ofiary do pobliskich pustk stojących domów, związali je i rzucili do piwnicy, poczem uciekli do lasu.

11-letni chłopiec podpala ojca z zemsty. W pewnej wsi niemieckiego G. Śląska 11-letni syn właściciela folwarku ukarany przez ojca za kradzież 25 tys. marek, podpalił z zemsty ojcowskie zabudowania, obracając w perzynę cały folwark.

Litwa się boi, by jej Polska nie podpaliła. Litewski gabinet wydał zakaz przywozu zapalek na Litwę. Zakaz ten głównie wymierzony jest przeciw przywozowi zapalek z Polski, gdyż artykuł ten sprowadzono do Litwy prawie wyłącznie z Polski.

Skazanie eks-ministra. Były austriacki prezydent ministrów dr. Hussarek skazany został na pół miliona koron grzywny za obrzęce znanego pisarza amerykańskiego Uptona Sinclaira, popelnioną drukiem w artykule „Reichspost“.

Tajemnicze zniknięcie ważnych dokumentów. W angielskim ministerjum wojny wielkie zaniepokojenie wzbudził fakt zniknięcia aktów, zawierających tajny klucz wojskowego telegrafu istkowego.

Niefortunny kurjer angielski. Na linii Konstancja-Bukareszt został kurjer angielski przez nieznanego sprawcę obrabowany z pieniędzy i ważnych aktów.

600-letnie dzieło Szekspira. W ścisłości Stradford on Avon odbyły się nroczystości z okazji 600-lecia ukazania się pierwszego wydania dzieł Shakes-

WPISY NA LETNI KURS MODNIARSTWA w szkole prof. Heleny Walfostowej już się rozpoczęły. Lwów, Łozifskiego 4 od 11 do 12. 2981

Sp. Zygmunt Tab. Szczęsniewicz chorąży Wojsk polskich

przeżywszy lat 27, zginął tragiczną śmiercią dnia 22. kwietnia br. Pogrzeb odbędzie się we środę o g. 3. popoł. ze szpitala Okręgowego wojskowego, na który zapraszają pozostali w nientolnym żalu
Zona, dzieci i rodzina.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się we czwartek, dnia 26. bm. w kościele OO. Bernardynów o g. 9. rano. 3000

Rozwój techniki.

W PRZEDNIU WIELKIEGO ROZWOJU POWIETRZNYCH LINI KOMUNIKACYJNYCH.

Hel jest, jak wiadomo, najcięższym, po wodrze, z gazów znanych, to też już podczas wielkiej wojny słynny chemik i fizyk angielski, sir William Ramsay, proponował używanie go do wypełniania balonów sterowych, tembardziej, że jest gazem niepalnym, a zatem zupełnie bezpiecznym, wiadomo zaś jak naszym katastrofom ulegały już balony sterowe wskutek wybuchu gazu oświetlającego, któreśmi je wypełniano.

Rząd więc angielski polecił profesorowi Mac Lemmanowi zajęcie się zbadaniem możliwości dobowiania helu dla celów aeronautycznych w Kanadzie. Badania te nie wydały rezultatów pożądanych, natomiast badania rozpoczęte z polecenia rządu amerykańskiego w 1917 roku, po przystąpieniu Stanów Zjedno-

zonych do wojny, dały wyniki dobre, to też założono fabryki próbne w stanie Teksas, w miejscowościach naftodajnych Fort Worth i Petroh, w których wydziałają się obficie z lotu ziem gazy naturalne, używane do oświetlania i ogrzewania mieszkań.

Fabryki rozpoczęły działalność na początku 1918 r. Od tego czasu fabryka ta helu działa regularnie, wyrabiając dziennie około 420 metrów sześciennych cennego gazu. Obecnie jednak jest rozszetana tak, że wkrótce będzie mogła dostarczać 1000 do 1100 metrów sześciennych helu dziennie.

Na tem właśnie operują Amerykanie swe rachuby utworzenia wielkich powietrznych linii komunikacyjnych za pomocą balonów sterowych.

Wystawiam na III. Targu Poznańskim

od 29. IV. do 5. V. w Poznaniu

Wszelkie instrumenty lekarskie,
Kompletne urządzenia lekarzy,
Artykuły gumowe i ortopedyczne!

STANISŁAW BARAN

(dawniej Kraków) 2985

LWÓW. — Akademicka 26. — LWÓW.

MYSZY I SZCZURY

tepi znana jeszcze przed wojną ze swej skuteczności i nagrodzona wielkim medalem złotym na wystawie w Wiedniu PASTA A. Zalewskiego w Rawie Mazowieckiej

Uwaga: Nieszkodliwa dla zwierząt domowych i ptactwa. Zamówienia wysła się pocztą z zaliczeniem. Żądać we wszystkich aptekach i skł. aptecznych. 9217

pozostali w aucie, zostali lekko ranni. Wyżwspomnieni pracownicy kolejowi jechali z wyłata. Kolejowicze Buga i pomocnik szosacz Skiba odstawieni zostali osobnym pociągiem do szpitala we Lwowie.

Zebrańie Twa Miłośników języka polskiego odbędzie się w sobotę, 28. bm. o godz. 7 w sal. XIV Uniwersytetu Jana Kazimierza, Mikołaja 4. Na porządku dziennym dyskusja o używaniu wyrazów obcych w języku polskim. Zagaj prof. Tad. Lech-Spławski.

(—). Nagły zgon. W mieszkaniu przy ul. Sadowickiej 22, zmarł wczoraj nagłe skutkiem nieznanego powodu Jerzy Kossowski funkcjonariusz Dyrekcji kolejowej.

(—). Kradzież pocztowa. Z mieszkania przy ul. Leona Sapieży 22, skradziono onegdaj Józefowi Rudzi-

tu. W dziale akcji obroty duże przy tendencji silnie zwyżkowej.
Warszawa. (PAT). Dol. St. Zjedn. 46770. Marki niem. 1.57%.

GIELDA ZURYCHSKA.
Zurych. (PAT). Berlin 0.0185. Holandia 215.50. N. Jork 551.50. Londyn 25.95. Paryż 36.95. Medjoan 27.27. Praga

16.39. Budapeszt 0.12 i trzy czwarte. Belgrad 5.55. Sofja 4.05. Warszawa 0.0117. Wiedeń 0.0077%. Austr. kor. stempl. 0.0077%.

URZĘDOWA CEDULA
Giełdy zbożowej i towar. we Lwowie. Lwów, 24. kwietnia.
Pszemica krajowa 194000—205000.

Żyto małopolskie 127000—130000. Owies małopolski 134000—138000. Otręb pszeniny 50000—51000.

Za 100 kg. bez podatku spożywczego. Ceny rozumieją się w markach polskich, miejsce stacja załadowania.

Giełda licznie odwiedzana. Ogólny obrót około 20 0ton. W owsie i pszemicy popyt za towarem przedniej jakości.

przy braku podaży. Poza tem ujawniło się większe zapotrzebowanie grochu przy nominalnem zaofiarowaniu, w zycie sytuacja niezmienną.

Tendencja utrzymana. Usposobienie słabsze.

Następne zebranie giełdy we środę, 25. kwietnia 1923 o godz. 10.30 rano.

Wyjaśnienia i porady

w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji Lwów, Sokoła 4.

OGŁOSZENIA

Oddział dla ogłoszeń

otwarty cały dzień do godziny 7-mej wieczorem bez przerwy. —

Plaszcze z gabardin
Covercoats gumowane.

St. Wronskiego Synowie
Lwów: *St. Marjacki 10.*

Nauka i wychowanie

POTRZEBNA zaraz Francuzka inteligentna z językiem polskim, umiejętna wychowawczyni do 5-letniej dziewczynki. Zgłoszenia do Administracji „Gazety Porannej” za okazaniem jednomarkówki 994556. 2978

CHERCHE Francaise depart pour la campagne conversation avec petite fille. S'adresser Ujejskiego 10, entre 1—3. Mme Rarska. 2967

Posady i prace

POWAŻNA INSTYTUCJA BRZEWNIA poszukuje zdolnej stenotypistki polsko-niemieckiej. — Reflektuje się tylko na sily pierwszorzędnic. Zgłoszenia osobiste z ofertami i odpisami świadectw między godz. 10—11-ta, przy ul. Kopernika 19, I. p. 2980

POWAŻNA instytucja bankowa poszukuje na korzystnych warunkach zdolnych i rutynowanych buchalterów, nadających się na wyższe stanowiska w dziale księgowości. Zgłoszenia pod „Buchalterja” do biura St. Sekołówskiego we Lwowie, ul. Jagiellońska 7. 2966

POWAŻNA instytucja bankowa poszukuje na korzystnych warunkach zdolnych i we wszystkich działach bankowości dobrze wykwalifikowanych urzędników. Zgłoszenia pod „Bank” do Biura St. Sekołówskiego we Lwowie, Jagiellońska 7. 2965

ADWOKAT Aberhand w Jarworowie poszukuje rutynowanego koncyplenta. 2932

Zgubiono, znaleziono

KSIAZECZKĘ modlitewną w zielonej skórze zgubioną niedziela, południe, ulicami Teresy, Ogrodem, 3. Maja, Jagiellońska, zwrócić za wynagrodzeniem, Niemczyńskiego, Bank krajowy. 2964

Kupno, sprzedaż, zamiana

WILLA: 5 pokoi wolnych, stajnia, ogród — sprzedaje Korzeniowski. Dwernickiego 46, między 3—5. 2991.

FORTEPIAN czarny, krótki, krzyżowy natychmiast do sprzedania. Oglądać od 2 do 4. Boczkowskiego 11, I. p. 2961

KUPIE fortepian w dobrym stanie. Osobiste zgłoszenia: Lwów, Rotter, Sipińskiego 2. Pisemne oferty E. Grosz, „Foresta” Brody. 2960.

KILKA wagonów słomy suchej, pszenno żytniej, prasowanej, sprzedaje zaraz „Tewezro”, Lwów, Kościuszki 3. 2970-3

MOTOCYKL z przyczepką kupię Henryk Baron, Gródecka 9, Cukiernia. 2968

KASA Wertheimowska pancerna w bardzo dobrym stanie do sprzedania. — Zgłoszenia: Administracja „Porannej” pod „Kasa”. 2979

KREDENS jadalny i maszynę do szycia kupię. Zgłoszenia pod „Użyteczny” do Administracji. 2683-8

WOZEK maszynowy, prawie nie używany, do sprzedania. Wiadomość ul. Janowska 75, Palewicz. 2915-3

Mieszkania, lokale, sklepy

POSZUKUJE POKOJU kawalerskiego umeblowanego możliwie z pościelą. — Zgłoszenia: Wrońscy, Lwów, plac Marjacki 10. 2992.

MOTOR ROPNY używany 16 HP okazynie do sprzedania. „PILOT”. Lwów, Batorego 4. 2990-5

1 lub 2 POKOJE, śródmieście, na biuro, pilnie poszukiwane. Zgl. pod Biuro Techn. 120 do Administracji. 2954-2

OD ZARAZ poszukuje poważny akademik pokoju umeblowanego w okolicy Śródmieścia, z osobnym wejściem. (ewent. z całym utrzymaniem z placą do 550.000). Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia do Administracji pod „Genetelman”. 2975-2

DAM doskonały wikt w Krynicy prócz czynszu za soneczny-pokój z kuchnią. Zgłoszenia „Soneczny-pokój” do Administracji. 2963

Rozmaite

PRZYSTAPIE do solidnego interesu ze współpracą lub bez z kapitałem od 5,000.000 mkp. Zgłoszenia z podaniem warunków do Administracji „Gazety Porannej” pod „Kapitał”. 2983

BIURO POŚREDNICTWA PRACY dla wszystkich zawodów i nauczycielstwa Niemczynowska, Lwów, plac Akademicki 3. 2972-6

POLSKA SPÓŁKA przemysłowo-handlowa posiadająca lokal w śródmieściu przyjmie wspólnika z kapitałem ewentualnie z współpracą. Wyjaśnień udzieli „Record”. Lwów, Sykstuska 8. 2971

LECZENIE SKOMBINOWANA LAMPARTECIOWO-KWARCOWA I LUKOWA wypadania włosów, łupież, wargów, plam szpeczących twarzy, chorób skórnych zastarzałych, kły (syfilis), komplikacji rzeżączki, impotencji, niedokrwiistości itd. Dr. M. MONDSCHNEIN, Specjalista chorób skórnych i wenerycznych, Stanisławów, Golu-chowskiego 30. 9219-3

„JOLANDA”, ul. Staszica 8 przyjmuje kilka pań na ostatni przedwakacyjny kurs kroju i szycia. Wpisy do 1. maja. Przyjmę małą dziewczynkę do nauki. 2941-2

KANDYDAT notarialny z prawem substytucji poszukuje miejsca natychmiast. Tychowicz, poste-restante, Mościska. 2892-3

JÓZEF HELLER adwokat z Nowego Jorku. Przyjmuje wszelkie zlecenia na Stany Zjednoczone pol. Ameryke i Kanadę. Godziny przyjęcia między 9—2 ul. Kościuszki 12 II. p. pierwsze drzwi. 2739-14

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Michał Salpeter.
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 9045

Dr. Maksymilian Roller

lekarz chorób dzieci. Szczepienie od 8—12. 2—4 Kleparowska 4. 2589-0

Dr. REGINA REICHENSTEIN-BADŁOWA

ordynuje w chorobach skórnych i wenerycz. dla kobiet od 8—9 i 3—4, plac Halicki 7. (nad Kawiarnią Centr.). 2656

Dr. SCHWARZ Specjalista chorób wenerycznych i skórnych, b. sekundarjusz szpitala powszechnego, Słowackiego 4, naprzeciw głównej poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolyzą i lampą kwarcową. 2350

Kupię fortepian

w dobrym stanie, krzyżowy, z angielską lub wiedeńską mechaniką. Oferty tylko pisemne z podaniem ceny pod adresem: Dr. Osterman, Klonowicza 12. 9125.

„OLLA” najlepsza higiena
GUMA pełna gwarancja. Wszędzie do nabycia.

„SZCZUTKA”

CZYTAJĄCIE

UL. DUNAJEWSKIEGO. L. 2.

Dr. Ludwik Aksman, Kraków.

FA LUDWIK AKSMAN, KRAKÓW. Tel. 32-88.

Dr. Michał Salpeter.

UL. DUNAJEWSKIEGO. L. 2.

Dr. Michał Salpeter.

UL. DUNAJEWSKIEGO. L. 2.

„Nie zwlekaj, bo z pewnością minie!”

Amerykańska fabryka maszyn do pisania L. C. Smith et Bros dała wyjątkowo podpisanej firmie możliwość oferowania swych maszyn po tak niskich cenach, że dorównują one prawie cenom maszyn niemieckich.

WALCE

osaz wszelkie maszyny młyńskie, tudzież szwajcarska żaze, gurty, pasy i siatki dostarcza natychmiast ze składu firma Riesel, Schieber i Friedländer, Lwów, Brajerowska 11 a. II. p. 2302-30

MEBLE

Expno—sprzedaż—kom s—przewóz gratis
Magazyn Uniwersalny pl. Bernardyński I. 2.
Adres przechować. 9144-1

NUMERATKI leśne i cechówżi

wykonuje najtaniej 8718

J. GOGGEB, Lwów, Sykstuska 17.

KUPUJĘ

Złoto

Srebro

Brylanty

Dyamenty

po wysokich cenach

H. Gutterman, Sykstuska 14.

†

Leszek Roman

najkochańszy synek

MICHAŁA SCHNEIDRA

st. referenta Minist. poczt i teleg.

i Zofii z Ne-sorytów Schneidrowej

po krótkich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzony Św. Sakramentami, zmarł dnia 23 kwietnia br. w 18 wiosnie życia.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się we środę dnia 25. kwietnia o godz. 5-ej popoł. z domu żałoby przy ul. Piekarskiej 1. 52 na cmentarz Łyczakowski, na który zapraszają w smutku pogrzeżeni RODZICE. 2988

POSZUKUJE SIĘ jednego pokoju z kuchnią za odpowiednim wynagrodzeniem. Oferty pod „Dobre warunki” Admin. „Gazety Porannej”. 9126-?

Na kancelarję adwokacką

dwa piękne pokoje z przedpokojem w znakomitem miejscu, w pobliżu wszystkich sądów, oddam w zamian za 3 pokoje z kuchnią, łazienką, klozetem w pomieszkaniu, elektryką i gazem. — Zgłoszenia do Administracji pod „Kancelaria adwokacka”. 8425

100.000 kg.

gotowych **STALOWYCH WAŁÓW**

Transmisyjnych wszystkich wymiarów oraz wszelkie gatunki stali, blach, drutów i narzędzi Böhlera poleca Największy Skład Fabryczny ADOLFA WIETCHY, we Lwowie, ul. Króla Leszczyńskiego 20—24. Sklep: Kopernika 11. 8869-4

PERKUN

NAJLEPSZE MOTORY „PERKUN” od 6 do 60 HP, po stałych cenach i szybko dostarcza Dom handlowy i techniczny „Pilot” we Lwowie, ul. Batorego 4. 2817-5.

GATER 700 i 800 mm,
WALCE 400, 600 i 800×300,
LOKOMOBILE 40/60. 60/80
2930-1 sprzedaje ze składu
„TOPAS”, Lwów, Mickiewicza 22.

TANIE MEBLE

WSZELKIEGO RODZAJU
(ogrodowe, dziecięce i t. d.)
wyrabia

„MIKROKOSMOS”

Lwów, Listopada 97.

9262-5

ARTUR LORIE

KRAKÓW, STAROWIŚNA 19.

TELEFON Nr. 1091.

poleca: Łupek asbestowo-cementowy z domieszką prawdziwego asbestu, papę dachową, smołę pogazową, karbolineum dachówki palone (karpiówka, ciagniona i tłuczona). Cement portlandzki, wapno skaliste, budowlane i handlarskie, gips: murarski, sztukatorski, alabastrowy i modelowy. Cegle szamotowa, maczke i glinke. Rury cementowe i szteingutowe do kanalizacji, oraz wszelkie inne materiały budowlane po przystępnych cenach z dostawą natychmiastową. 9208-2

Fa. BERNARDA WALDMANA SYN

Lwów, Kazimierzowska 9

zawładania, że nadeszły już transporty najnowszych zagranicznych

KAPELUSZY SŁÓMKOWYCH

i sprzedaje je po cenach fabrycznych

2955

Uszczelnienia asbestowe, grafitowane, konopne, gumowe, oraz płyty gumowe z wkładami płociennymi, druciami

uymi lub bez, płyty oryginalne „Semperit” sprzedaje po cenach konkurencyjnych

Oddział techniczny firmy

Ska akc., Lwów, Szajnochy 2. Tel. 118

2989

KANTYNA URZĘDNICZA

wielkiego przedsiębiorstwa przemysłowego (stołowników 200)

reflektuje na stałą dostawę wszelkiego rodzaju nabiału, w szczególności mleka.

Zgłoszenia osobiste lub pisemne pod adresem: Zarząd kantyny, Lwów, Batorego 26.

2988

PRZETARG.

Celem oddania w przedsiębiorstwo robót budowlanych przy przebudowie bud. Nr. I. w koszarach przy ul. Janowskiej 120. we Lwowie rozpisuje się przetarg ofertowy z terminem do dnia 2. maja b. r. godziny 12-tej w południe, w którym to dniu nastąpi komisyjne otwarcie ofert w obecności oferujących. Oferty należy złożyć oszemplowane, opatrzone lakiem i opatrzone napisem „Oferta na przebudowę bud. Nr. I. w koszarach przy ul. Janowskiej 1. 120 we Lwowie, należy wnieść do Kierownictwa Rejonu Inż. Sap. Lwów, ul. Wałowa 1. 16 III. p.

Tam też można zakupić formularze ofertowe w dniu 23., 24. i 25. b. m., jakoteż przejrzeć plany, warunki ogólne oraz zasięgnąć bliższych usznych informacji.

Wadium w wysokości 1% od oferowanej kwoty ewentualnie w papierach wartościowych złotej pożyczki państwowej złożyć należy w komisji Gosp. Kier. Rejonu Inż. Sap. Lwów Wałowa 16 III p., a poświadczanie złożenia w 2. egzemplarzach dołączyć do oferty.

KIER. REJONU INŻ. SAP. LWÓW.

9226

Inż. Kinel, mjr. m. p.

Spółka Akcyjna Wydawnicza

WE LWOWIE, ul. Senatorska 6 9196

poleca niezwykle interesująco i tanie książki:

Piotr Benoit: Tajemnice Sahary (powieść) (Atlantyda) 4500 Mp.

Gaston Leroux: Człowiek, który powrócił z tamtego świata (powieść) 4500 „

H. Zbierzchowski: Żongler, rzeczy wesołe i smutne (poezje) 3000 „

Nemo: Rzeczy wesołe, (poezje) 3000 „

Do nabycia w biurach firmy przy ul. Senatorskiej 1. 6

Wysyłka książek tylko za poprzedniem nadesłaniem należności.

Wystrzegać się falsyfikatów!

Wobec tego iż osoby złej woli podszywają się pod naszą firmę, wypuszczając na rynek kakao pod nazwami o podobnym brzmieniu i opakowaniu, zbliżonym do naszego, zwracamy szczególną uwagę konsumentów na poniższą markę fabryczną

Żądajcie tylko oryginalne kakao

VAN HOUTEN

z przytoczoną marką fabryczną

C. J. Van Houten & Zoon, Weesp (Holandia)

Kakao Van Houten przez swą
wydajność w użyciu najtańsze

8101

Generalna reprezentacja **B. Rones, Warszawa** Sniadeckich 29
Telefon 74-11.

Należność pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 13.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 15.000 Mk. — Za granicą 18.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Chorążczyzny 31. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji 15. — Telefon Administracji 291.